

Nyt sprogvurderingsredskab til børnehaveklassen

Vejledning til papirudgaven.

Første afprøvning, februar 2023

Baggrund for afprøvningen

Vi har af Børne- og Undervisningsministeriet fået til opgave at udvikle et forbedret nationalt sprogvurderingsredskab i børnehaveklassen. Denne opgave udspringer af en politisk aftale fra oktober 2021 om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen. Det nye sprogvurderingsredskab bliver obligatorisk for alle folkeskoler at anvende fra 2024/25.

Det nye sprogvurderingsredskab skal kunne:

- give en systematisk og ensartet vurdering af elever overalt i landet
- understøtte sprogarbejde i overgangene mellem dagtilbud, børnehaveklasse og 1. klasse.
- identificere sproglige udfordringer hos eleverne i børnehaveklassen
- styrke det pædagogiske personales forudsætninger for at undervise differentieret med udgangspunkt i Fælles Mål for børnehaveklassen.

Alle folkeskoler med børnehaveklasse er inviteret til at bidrage til udviklingen af det nye sprogvurderingsredskab ved at afprøve og gøre sig erfaringer med det nye sprogvurderingsredskab.

Mere end 300 folkeskoler har meldt sig til.

Dette er den første afprøvning, og der bliver gennemført yderligere to afprøvninger i henholdsvis efteråret 2023 og i starten af 2024.

Efter afprøvningen modtager I et spørgeskema om jeres erfaringer med sprogvurderingen. Så skriv endelig ned undervejs, hvis der er noget, I synes, vi skal være opmærksomme på – ros, ris, problemer, forbedringsforslag osv.

Tak fordi I vil deltage i afprøvningen og bidrage til at sikre, at det nye sprogvurderingsredskab bliver så godt som muligt.

Med venlig hilsen

TrygFondens Børneforskningscenter og Epinion

Afprøvning af papirudgaven

De tilmeldte skoler og klasser vælger selv, om de vil afprøve sprogvurderingsredskabet i en digital eller en papirbaseret version.

Dette er vejledningen til den papirbaserede version. Den beskriver:

- Sprogvurderingsredskabet: Deltest, opgaver og materialer til papirversionen
- Forberedelse og gennemførelse af sprogvurderingen
- Indtastning af elevbesvarelser
- Resultater af sprogvurderingen

1.0 Indhold i det nye sprogvurderingsredskab

Det nye sprogvurderingsredskab består af fire deltest. De er udvalgt fordi, de kan vurdere talesproglige og før-skriftlige kompetencer hos eleverne, som har stor betydning for deres sproglige udvikling nu og her og for deres læring på sigt.

De fire deltest er:

- Ordforråd
- Bogstavkendskab
- Sætningsforståelse
- Forlyd

Hver deltest består af mellem 14 og 28 opgaver. Der er både lette, svære og middelsvære opgaver. Det er fordi, hver deltest skal kunne give en præcis og valid vurdering af sproglige kompetencer hos alle elever, både dem med meget stærke og meget svage sproglige kompetencer.

Efter selve sprogvurderingen er der nogle spørgsmål til eleverne om deres oplevelse af sprogvurderingen – var det sjovt, kedeligt, spændende osv.

Materialer til den papirbaserede sprogvurdering

For at gennemføre sprogvurderingen skal du bruge følgende materialer, som du finder link til i fremsendelsesmailen:

- Sprogvurderingsskema
- Svarark til klassetesten
- Indtastningsprogram

Sprogvurderingsskemaet anvendes af den fagprofessionelle, der gennemfører sprogvurderingen. Sprogvurderingsskemaet indeholder alle de opgaver, der skal læses op til hver deltest. Til hver deltest er der også en kort vejledning samt to øveopgaver, der skal laves sammen med eleverne, før I går i gang med selve testen.

Svarark til klassetesten: Til hver deltest skal eleverne have udleveret nogle svarark med billedrækker/svarmuligheder til hver opgave. De besvarer opgaverne ved at sætte ring om det rigtige svar/billede.

Svarark til denne afprøvning fylder 28 A4-ark. De kan eventuelt kopieres til A5-hæfter til eleverne.

Omfanget af svararkene skyldes, at vi har prøvet at tage højde for feedback fra mange kommuner om, at der i klassetesten til Sprogvurdering 3-6 år er for mange billeder og opgaver på hver side. Hverken omfang eller lay-out af svararket er dog det endelige, og vi modtager gerne feedback på jeres oplevelse af det nuværende format.

Indtastningsprogram: Når du har elevens besvarelse på papir, skal de indtastes i det indtastningsprogram, som der er link til i fremsendelsesmailen.

Demotest

Til den digitale sprogvurdering er der udviklet en digital demotest med eksempler på de opgaver, som eleverne møder i sprogvurderingen. Der er to demoopgaver til hver deltest.

I er velkomne til at bruge den digitale demotest i jeres forberedelse af afprøvningen eller som led i informationen til elevernes forældre. Elever og forældre må gerne lave opgaverne sammen derhjemme. Demotesten kræver, at man logger på med UNI-login.

[Link til demotest](#)

2.0 Forberedelse og gennemførelse af sprogvurderingen

Den enkelte skole bestemmer, hvem der skal gennemføre sprogvurderingen. Det kan for eksempel være børnehaveklasseleder/lærer, en pædagogisk leder, en læsevejleder eller en logopæd.

Selve sprogvurderingen er beregnet til, at den kan gennemføres for hele klassen på cirka 20-30 minutter. Men afsæt gerne længere tid, så der er god tid til at sætte sprogvurderingen i gang, uddeling og indsamling af svarark, omrokering af elever, eventuelle pauser etc.

Når I gennemfører sprogvurderingen, er der en række forhold, som I skal være opmærksomme på. De ting, som vedrører kontakten til børnene og rammer om sprogvurderingen har dog overvejende karakter af gode råd. For det er jer, som kender børnene og kan bruge jeres faglige vurdering til at imødekomme deres reaktioner og behov samtidig med, at I følger vejledningen i, hvordan sprogvurderingen skal gennemføres, så den giver et retvisende billede af børnenes sproglige kompetencer.

Gode råd til lokale:

- Sprogvurderingen kan foregå i et klasselokale eller et tilsvarende lokale.
- Den voksne skal placere sig, så alle elever kan høre alle instruktioner.
- Eleverne skal sidde, så de ikke kan se sidemandens svar.
- Det kan være en fordel at dele klassen op og gennemføre sprogvurderingen to gange, så børnene kan sidde med god afstand imellem sig.

Sådan forbereder du sprogvurderingen

- Læs vejledning og sprogvurderingsskema grundigt igennem.
- Sørg for at have alle materialer klar, før sprogvurderingen går i gang: Sprogvurderingsskema, svarark til eleverne.
- Sæt dig grundigt ind i alle deltest, så du ved, hvad testen går ud på, og hvordan du gennemfører den.
- Øv dig på at udtale alle opgaver tydeligt. Det er dog vigtigt, at du bevarer en naturlig stemme, da en monoton udtale gør, at eleverne hurtigere mister interessen.

Gode råd til kontakt børnegruppen:

- Det er vigtigt at etablere en god og afslappet kontakt til børnegruppen. Giv eleverne tid til at indstille sig på opgaven, inden du begynder sprogvurderingen.
- Prøv at fastholde en god kontakt til børnegruppen under sprogvurderingen. For eksempel ved løbende at motivere børnene til at besvare alle opgaver og holde øje med, at alle er med.
- Brug dit kendskab til børnene til at overveje, hvordan du placerer dem i forhold til hinanden, så de har gode muligheder for at koncentrere sig om sprogvurderingen.
- Hvis der opstår for meget uro undervejs, kan du kortvarigt afbryde afprøvningen. Genoptag sprogvurderingen, når børnene er faldet til ro.

Sådan gennemfører du sprogvurderingen

For at opnå et pålideligt resultat af sprogvurderingen, skal den gennemføres på en bestemt måde:

- Til alle deltest er der to øveopgaver. Dem skal du lave sammen med klassen for at sikre, at eleverne forstår, hvad deltesten går ud på, før I går i gang.
- Fortæl eleverne, at der vil være nogle opgaver, som de synes er svære, og hvor de er i tvivl om svaret. Her skal de alligevel prøve at sætte ring om det billede/svar, som er deres bedste gæt.
- Fortæl eleverne, at hvis de har svaret forkert, kan de strege det forkerte billede/svar over og sætte ring om det rigtige billede/svar.
- Følg instruktionen til hver deltest nøje. Selv små afvigelser kan have betydning for resultatet.
- Til de fleste deltest er der ud for hver opgave/billedrække i elevernes svarark et nummer og et symbol. Sig både nummer og symbol, så eleverne kan finde den rigtige opgave. Hold løbende øje med, at eleverne er det rigtige sted.
- Udelad ikke opgaver selvom du vurderer, at nogle af dem er for svære for børnene.
- Giv ikke eleverne mere hjælp til at gennemføre sprogvurderingen, end det er tilladt i forhold til instruktionerne. Ellers vil sprogvurderingen ikke give et retvisende billede af barnets sproglige kompetencer.
- Det er vigtigt, at eleverne ved hver opgave har tid nok til at tænke sig om og svare. Hold øje med at alle elever har den fornødne tid. Det er dog også vigtigt at bevare et jævnt tempo, så børnegruppen fastholder interessen og koncentrationen.
- Prøv at skabe en positiv og engageret stemning undervejs. For eksempel ved at give generel feedback, som: ”Jeg kan se, at I arbejder godt”.
- Sørg for at alle elever har skrevet navn på deres svarark, før du samler dem ind.
- Skriv ned, hvornår du startede sprogvurderingen, og hvornår du sluttede. Det skal du senere oplyse, når du indtaster elevbesvarelser.

3.0 Resultater af sprogvurderingen

Efter sprogvurderingen skal du indtaste elevernes besvarelser. Hvis din skole ønsker det, kan I efterfølgende få videregivet resultater af sprogvurderingen i form af feedback på elev- og klasseniveau.

Sådan indtaster du elevbesvarelser

For at indtaste elevernes besvarelser skal du logge på et link til indtastning af sprogvurderingsbesvarelser, som er sendt til skolens kontaktperson. Du logger på med dit eget UNI-login.

Den første gang, du logger på, bliver du bedt om at oplyse starttidspunkt og sluttidspunkt for sprogvurderingen.

Når du er logget på, skal du indtaste nogle baggrundsoplysninger om eleven: Skole, klasse, køn, alder (fødselsmåned og fødselsår) og sprog i hjemmet.

Hvis din skole ønsker feedback på den enkelte elevs resultater, skal du også indtaste elevidentifikation, så du kan identificere eleven på den resultatliste, skolen senere modtager. Det kan være elevens fornavn, initialer, nummer eller et kaldenavn.

Herefter indtaster du elevens svar på de fire deltest samt de afsluttende spørgsmål om sprogvurderingen.

Til sidst vælger du, om du vil afslutte indtastningen eller indtaste svar for en ny elev.

Resultater for deltest og den samlede sprogvurdering

Hvis skolen ønsker det, kan I få videregivet resultater af sprogvurderingen i form af feedback på elev- og klasseniveau.

Resultaterne af sprogvurderingen er til rådighed et par uger efter, at alle tilmeldte skoler har gennemført afprøvningen.

Der beregnes resultater for hver enkelt elev og for klassens gennemsnitlige resultat, både for hver deltest og for det samlede resultat.

Skolen har selv dataansvar og bestemmer selv, hvordan resultaterne kan anvendes pædagogisk bedst muligt, på linje med andre evalueringresultater.